

Briselē, 2019. gada 2. jūlijā
(OR. en)

10180/19

ECOFIN 638
UEM 238
SOC 489
EMPL 378
COMPET 516
ENV 609
EDUC 322
RECH 355
ENER 359
JAI 719
FSTR 138
REGIO 174

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9953/19 - COM(2019) 527 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Zviedrijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2019. gada konverģences programmu

---

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, un kura pamatā ir Komisijas priekšlikums COM(2019) 527 final.

PADOMES IETEIKUMS

par Zviedrijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2019. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

---

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

tā kā:

- (1) Komisija 2018. gada 21. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2019. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Zviedrija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (2) 2019. gada ziņojums par Zviedriju tika publicēts 2019. gada 27. februārī. Tajā tika izvērtēts, kā Zviedrija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2018. gada 13. jūlijā³, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Zviedrijas virzība uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2019. gada 27. februārī. No Komisijas veiktās analīzes secināms, ka Zviedrijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, pārāk augstu novērtētās mājokļu cenas apvienojumā ar mājstāvētību parāda pastāvīgu pieaugumu rada haotiskas korekcijas risku. Mājstāvētību lielais parāds (izteikts kā daļa no IKP) turpina pieaugt. 2017. gada otrajā pusē mājokļu cenas tika koriģētas un kopš tā laika ir pakāpeniski nostabilizējušās. Tomēr vērtēšanas rādītāji liecina, ka mājokļu cenas joprojām ir augstas, salīdzinot ar pamatrādītājiem. Lai gan banku sektors šķiet pietiekami kapitalizēts, haotiskai korekcijai būtu negatīva ietekme uz finanšu sektoru, ņemot vērā, cik daudz hipotekāro kredītu bankas ir izsniegušas mājstāvētībām. Šādā gadījumā negatīvās sekas varētu skart arī kaimiņvalstis, ņemot vērā sistēmisko finanšu sasaisti. Joprojām saglabājas strukturālās nepilnības saistībā ar mājokļu piedāvājumu, un būvniecības apjoms ir samazinājies. Lai gan pēdējos gados makroprudenciālās uzraudzības jomā ir veikti pasākumi, lai mazinātu hipotekāro kredītu parāda pieaugumu, izskatās, ka to līdzšinējā ietekme ir neliela. Joprojām vērojamas būtiskas politikas nepilnības, īpaši attiecībā uz nodokļu stimuliem mājokļu iegādei, mājokļu piedāvājumu un īres tirgus darbību.

---

³ OV C 320, 10.9.2018., 116. lpp.

- (3) Zviedrija savu 2019. gada valsts reformu programmu iesniedza 2019. gada 26. aprīlī un 2019. gada konverģences programmu – 2019. gada 29. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (4) Attiecīgie valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus ("ESI fondi") 2014.–2020. gada periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas ir vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par minētā noteikuma izmantošanu Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību.

---

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (5) Zviedrija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā. Valdība savā 2019. gada konverģences programmā plāno 2019. gadā panākt pārpalikumu 0,6 % apmērā no iekšzemes kopprodukta (IKP), un paredzams, ka šis rādītājs turpinās palielināties visā programmas laikā. Pamatojoties uz pārrēķināto strukturālo bilanci ⁵, vidēja termiņa budžeta mērķi, proti, panākt strukturālo deficītu 1 % apmērā no IKP, plānots pārsniegt visā programmas periodā. Saskaņā ar 2019. gada konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies līdz 34,5 % 2019. gadā un turpinās samazināties līdz 28,2 % 2022. gadā. Stabila publisko finanšu sistēma un stabila ekonomikas izaugsme ir noteiktas par galvenajiem virzītājspēkiem vispārējās valdības parāda attiecības pret IKP samazināšanai. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka strukturālajā bilancē tiks reģistrēts pārpalikums 0,5 % apmērā no IKP 2019. gadā un 0,6 % apmērā no IKP 2020. gadā, kas pārsniedz vidēja termiņa budžeta mērķi. Kopumā Padome uzskata, ka saskaņā ar prognozēm Zviedrija 2019. un 2020. gadā atbildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem.
- (6) Mājsaimniecību parāds turpināja palielināties no jau tā augsta līmeņa. Mājsaimniecību parāds pieauga par 5,5 % 2018. gadā, sasniedzot aptuveni 88 % no IKP un 186 % no izmantojamiem ienākumiem, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem Savienībā. To galvenokārt veicināja lielāki hipotekārie aizņēmumi saistībā ar augstām mājokļu cenām apvienojumā ar strukturāliem traucējumiem, kas veicina ar hipotekāriem aizdevumiem finansētu īpašumu iegādi. Zviedrija pēdējos gados ir īstenojusi vairākus makroprudenciālus pasākumus, tostarp ieviesusi stingrākus atmaksas noteikumus attiecībā uz hipotēkām ar augstu parāda attiecību pret ienākumiem, kas ir spēkā kopš 2018. gada marta, un pieņēmusi lēmumu no 2019. gada septembra paaugstināt preciklisko kapitāla rezervi bankām. Tomēr līdz šim veiktajiem politikas pasākumiem, šķiet, kopumā ir bijusi ierobežota ietekme uz hipotekāro kredītu pieaugumu, un nav veikti nekādi politikas pasākumi, lai reformētu nodokļu stimulus mājokļu iegādei un hipotekārajiem parādiem.

---

⁵ Cikliski koriģētā bilance, atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus, kuru Komisija pārrēķina, izmantojot vispārpieņemtu metodoloģiju.

- (7) Lai gan 2017. gada beigās mājokļu cenas samazinājās un kopš tā laika kopumā ir stabilas, pirms tam ilgu laiku cenas spēcīgi pieauga, un novērtējums joprojām ievērojami pārsniedz ekonomikas pamatrādītājus. Galvenie jautājumi ir nodokļu stimuli mājokļu iegādei un hipotekārajiem parādiem, kā arī atbalstoši kreditēšanas nosacījumi apvienojumā ar joprojām salīdzinoši zemām hipotekāro kredītu atmaksas likmēm. Neraugoties uz jaunu ēku celtniecības ievērojamo palielināšanos pēdējo piecu gadu laikā, piedāvājums joprojām ir nepietiekams, jo īpaši attiecībā uz cenu ziņā pieejamiem mājokļiem lielu pilsētu apkaimē. Jaunu mājokļu piedāvājuma jomā netika apmierinātas plānotās īstermiņa vajadzības, kas saskaņā ar aplēsēm 2018.–2020. gada laikposmam ir aptuveni 90 000 jaunu mājokļu gadā. Šis trūkums ir saistīts ar strukturālām nepilnībām, piemēram, ar ierobežotu konkurenci būvniecības nozarē, ko izraisījuši šķēršļi mazu uzņēmumu un ārvalstu uzņēmumu ienākšanai tirgū, un lielu attīstītāju spēju kontrolēt zemes resursus. Dzīvojamais fonds netiek izmantots efektīvi. Īres tirgū īres maksas, kas ir zemākas par tirgus cenām, rada piesaisti un "piederīgo/nepiederīgo" sekas. Īpašnieku apdzīvotu mājokļu tirgū kapitāla pieauguma nodokļi samazina mājokļu īpašnieku mobilitāti. Mājokļu trūkums cilvēkiem apgrūtina darba maiņu un var veicināt paaudžu nevienlīdzību. Zviedrijas iestādes turpina pakāpeniski īstenot "22 punktu plānu", lai palielinātu mājokļu būvniecību un uzlabotu mājokļu sektora efektivitāti. Līdz šim nav veikti konkrēti politikas pasākumi, lai liberalizētu stingros īres tirgus noteikumus un pārskatītu kapitāla nodokli, ko piemēro īpašnieku apdzīvotām mājokļiem, lai gan 2019. gada janvārī jaunā valdība paziņoja par plāniem ieviest reformas šajās jomās, veicot sagatavošanās un izpētes darbus.
- (8) Dažās nozarēs, piemēram, būvniecības, izglītības un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarē, rodas darbaspēka trūkums. Lai atbalstītu pētniecības un izstrādes ieguldījumus, kā arī digitalizāciju, ir ļoti svarīgi nodrošināt specializētu cilvēkkapitālu. Ieguldījumi izglītībā un prasmēs, tostarp digitālajās prasmēs, palīdzēs risināt šīs problēmas. Līdz šim izglītības rezultāti ir nedaudz uzlabojušies, tomēr pastāv lielas un arvien pieaugošas izglītības rezultātu atšķirības starp dažādām sociālajām grupām. Demogrāfiskās attīstības rezultātā palielināsies skolēnu skaits, pastiprinot pašreizējo skolotāju trūkumu. Būtu ciešāk jāuzrauga ārpussavienības valstu migrantu un viņu pēcnācēju stāvoklis un nesen pieņemto programmu ietekme, jo problēmas joprojām rada ārvalstīs dzimušu skolēnu integrācija skolās un mazkvalificētu darba ņēmēju un ārpussavienības valstu migrantu (jo īpaši sieviešu) ilgtspējīga iekļaušana darba tirgū.

- (9) Turpinot veikt ieguldījumus transporta infrastruktūrā, var uzlabot darbaspēka mobilitāti, reģionālo kohēziju un mājokļu tirgu un veicināt Zviedrijas ražīguma pieaugumu ilgtermiņā. Valdība ir paziņojusi par ievērojamiem ieguldījumiem transporta infrastruktūrā, izmantojot valsts infrastruktūras plānu 2018.–2029. gadam, lai uzlabotu dažādus transporta veidus (jo īpaši dzelzceļa un sauszemes transportu). Plānā paredzēti lieli ieguldījumi, lai attīstītu dzelzceļa tīklu un veicinātu pāreju no kravu pārvadājumiem pa autoceļiem uz pārvadājumiem pa dzelzceļu, tādējādi palīdzot arī samazināt emisijas. Lai garantētu Zviedrijas kā inovācijas līderes pozīciju, svarīgi ir saglabāt augstu ieguldījumu līmeni pētniecībā un izstrādē, nodrošināt labvēlīgus pamatnosacījumus un paplašināt inovācijas bāzi. Zviedrijas inovācijas modelis tradicionāli ir balstījies uz ierobežotu skaitu lielu, pasaules mērogā aktīvu tehnoloģiju uzņēmumu. Svarīgi būtu izveidot tādu vidi, kas sekmē arī MVU un jaunuzņēmumu inovācijas potenciālu. Turklāt varētu vēl vairāk uzlabot Zviedrijas inovācijas spējas, pastiprinot sadarbību starp akadēmiskajām aprindām un MVU.
- (10) Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana ir kļuvusi par Zviedrijas prioritāti, ņemot vērā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas skandālu saistībā ar vienu no lielākajām finanšu iestādēm valstī. Zviedrijas un Igaunijas finanšu uzraudzības iestādes kopā ar Latvijas un Lietuvas partneriem ir sākušas kopīgu izmeklēšanu. Lai gan Zviedrijas regulējums noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā tika pastiprināts 2017. gadā, kad stājās spēkā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas likums, joprojām ir svarīgi turpināt darbu, lai atklātu un novērstu visus atlikušos regulējuma trūkumus. Joprojām pastāv problēmas, un uzraudzības iestādei vēl ir jāpieņem papildu pasākumi un pamatnostādnes par to, kā pastiprināt uzraudzību šajā jomā. Tiklīdz šie pasākumi būs pieņemti, būtu jāvelta uzmanība to efektīvai īstenošanai.
- (11) Savienības līdzekļu plānošana laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam varētu palīdzēt novērst dažus no ieteikumos konstatētajiem trūkumiem, jo īpaši jomās, uz kurām attiecas 2019. gada ziņojuma par valsti D pielikums. Tas ļautu Zviedrijai pēc iespējas labāk izmantot minētos līdzekļus noteiktajās nozarēs, ņemot vērā reģionālās atšķirības.

- (12) Komisija 2019. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Zviedrijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2019. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2019. gada konverģences programmu, 2019. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Zviedrijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Zviedrijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (13) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2019. gada konverģences programmu, un saskaņā ar tās atzinumu ir sagaidāms, ka Zviedrija atbildīs Stabilitātes un izaugsmes paktam.
- (14) Padome ir izskatījusi 2019. gada valsts reformu programmu un 2019. gada konverģences programmu, ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Padomes ieteikumi, kas sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu, ir atspoguļoti 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Zviedrijai 2019. un 2020. gadā rīkoties šādi.

1. Novērst riskus, kas saistīti ar mājāsaimniecību lielo parādu, pakāpeniski samazinot nodokļu atskaitījumu par hipotekārajiem procentu maksājumiem vai palielinot regulārus īpašuma nodokļus. Veicināt ieguldījumus mājokļu būvniecībā vietās, kur to trūkums ir visakūtākais, jo īpaši, novēršot strukturālos šķēršļus būvniecībai. Uzlabot mājokļu tirgus efektivitāti, tostarp ieviešot lielāku elastīgumu īres cenu noteikšanā un pārskatot kapitāla pieauguma nodokļa sistēmu.
2. Uz ieguldījumiem vērsto ekonomikas politiku koncentrēt uz izglītību un prasmēm, kā arī saglabāt ieguldījumus ilgtspējīgā transportā, lai uzlabotu dažādus transporta veidus, jo īpaši dzelzceļa transportu, un pētniecībā un inovācijā, ņemot vērā reģionālās atšķirības.

3. Nodrošināt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas regulējuma efektīvu uzraudzību un izpildi.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs
